

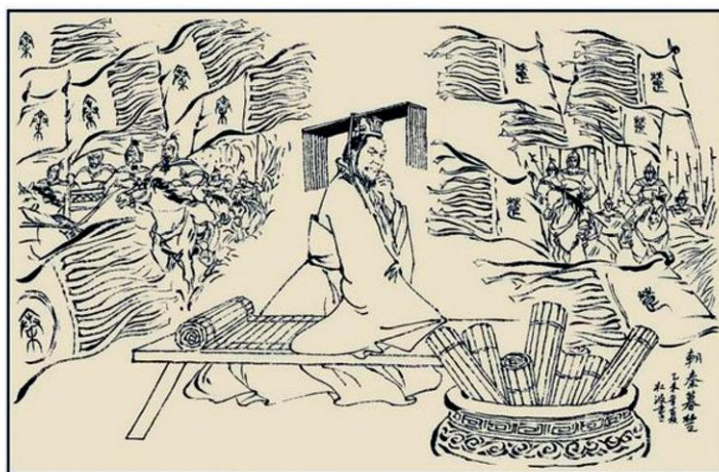

นิทานสุภาษิตจีน (57)

成语故事 (五十七)

นิทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในครั้งนี่คือ 朝秦暮楚 (zhāo qín mù chǔ จา ฉิน มู่ ฉู่) ตอนเช้าญาติกับรัฐฉินตกเย็นญาติกับรัฐฉู่ โดยคำว่า朝 (zhāo จา) แปลว่า เช้าตรู่ 秦 (Qín ฉิน) แปลว่า รัฐฉิน 暮 (mù มู่) แปลว่า พลบค่ำ และ 楚 (Chǔ ฉู่) แปลว่า รัฐฉู่ เมื่อแปลรวมกันมีความหมายสื่อไปในด้านลบมากกว่า เช่น กลับกลอก เปลี่ยนไปเปลี่ยนมา เอาแน่นอนไม่ได้ หลายใจ เจ้าชู้ เป็นต้น ส่วนในนิทานสุภาษิตจีนนี้ จะเหมือนหรือต่างกันอย่างไรนั้น มีเรื่องเล่าว่า

ในยุคราชวงศ์โจวตะวันออก 东汉/东汉 (Dōng Hàn ตง ฮั่น) เป็นยุคแห่งการศึกษาสงครามยาวนานหลายร้อยปี เรียกว่ายุคจั้นกั๋วหรือยุครัฐศึก ในตอนแรกเริ่มของยุคจีนแตกแยกเป็นรัฐเล็กรัฐน้อยนับไม่ถ้วน กาลเวลาผ่านไปจึงค่อยๆ หลอมรวมตัวกันขึ้นมาใหม่ จนสุดท้ายเหลือเพียงเจ็ดรัฐเท่านั้น นิทานของเราเกิดขึ้นในช่วงก่อนที่จะเหลือเจ็ดรัฐนี้พอดี ในเวลานั้นมีรัฐที่เข้มแข็งสองรัฐ รัฐหนึ่งอยู่ทางเหนือเรียกว่ารัฐฉิน 秦国/秦國 (Qín Guó ฉิน กั๋ว) รัฐหนึ่งอยู่ทางใต้ เรียกว่ารัฐฉู่ 楚国/楚國 (Chǔ Guó ฉู่ กั๋ว) ทั้งสองรัฐที่ยิ่งใหญ่ต่างรบกันมานับครั้งไม่ถ้วน และขยายอาณาบริเวณของรัฐไปไม่หยุดหย่อน ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่เหล่ารัฐเล็กรัฐน้อยทั้งหลาย เพราะครั้งจะสู้ศึกก็สู้ไม่ไหว ครั้งจะไม่สู้ก็ต้องถูกสองรัฐนี้กลืนกินเป็นแน่แท้ แม้อยู่ในภาวะหลังพิงฝา แต่ก็มีหลายรัฐตัดสินใจสู้กับรัฐฉินหรือรัฐฉู่ แต่ก็เป็นไปตามคาด สุดท้ายรัฐเล็กเหล่านั้นก็ถูกตีแตก และถูกรวบครองเบ็ดเสร็จ

ที่มาภาพ (<http://image.baidu.com/search>)

朝秦暮楚

ระหว่างนี้ มีรัฐเล็กๆ รัฐหนึ่งที่อยู่ระหว่างรัฐจีนและรัฐฉู่ ชื่อว่า รัฐปา 巴国/巴國 (Bā Guó 巴 國) เพื่อให้รัฐรอดพ้นจากทั้งสองรัฐใหญ่ เจ้าผู้ครองรัฐปาได้คิดอุบายอันแยบยลขึ้น เมื่อรัฐฉู้นยกทัพมาตี หรือส่งคนมาสังเวยการณ เจ้าเมืองก็จะสั่งให้ป้อมของรัฐบาลทั่วทั้งเมือง สั่งให้ประชาชนใส่เสื้อผ้า และร้องรำทำเพลงแบบรัฐฉู้น ทำให้กองทัพฉู้นหรือผู้สังเวยการณเข้าใจว่ารัฐนี้ยอมขึ้นต่อรัฐฉู้นแล้ว จึงเลิกทัพไป เมื่อยามรัฐฉู่ส่งกองทัพมาพวกเขาทำเช่นเดียวกัน โดยเปลี่ยนทุกอย่างเป็นแบบรัฐฉู่ ทำให้แคล้วคลาดจากภัยสงครามไปได้ แม้รัฐนี้จะเล็กมาก แต่ก็อยู่รอดพ้นภัยไปได้เป็นเวลานานด้วยกลยุทธ์อันชาญฉลาดนี้

โดยเฉพาะในยุคล่าอาณานิคม ประเทศเล็กหรือประเทศล้าหลังทั้งหลายล้วนตกเป็นอาณานิคมของพวกยุโรป หากยังมีหลายประเทศได้ดำเนินนโยบายด้วยกลยุทธ์เช่นนี้ จึงมีเพียงไม่กี่ประเทศเท่านั้นที่อยู่รอดได้ แม้กลยุทธ์แบบนี้จะผ่านมานับพันปี ดูเหมือนจะเก่าและล้าสมัย แต่ในความจริงก็ยังคงคุณค่าในตัวมัน ประเทศชาติจะอยู่รอดได้ ไร้อะไรจะอยู่ที่กำลังเพียงอย่างเดียว แต่สำคัญที่ผู้นำต้องชาญฉลาดและประชาชนสามัคคีกันเป็นหลัก ทว่าปัจจุบันกลยุทธ์นี้ก็กลับกลายมาใช้ต่อว่าผู้คนที่สองจิตสองใจ ไม่ภักดี เปลี่ยนไปเปลี่ยนมา หรือพวกเหยียบเรือสองแคมไปเสีย

ข้อคิดจากประโยคสุภาสิตนี้

成语比喻：行为经常变卦，反复无常。

成語比喻：行為經常變卦，反復無常。

Chéngyǔ bǐyù: xíngwéi jīngcháng biànguà, fǎnfù wúcháng。

เฉิงยหวี่ ปี้ยหวี่: ลิงเหวย จิงฉาง เบี่ยน กว้า, ฟั่น ฟู่ อู่ ฉาง.

สุภาสิตเปรียบว่า พฤติกรรมเปลี่ยนไปเปลี่ยนมา ไม่มั่นคง

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาสิตนี้ เช่น

你已经和她结婚了，就不能再朝秦暮楚了，不然家庭就会分裂的。

你已經和她結婚了，就不能再朝秦暮楚了，不然家庭就會分裂的。

Nǐ yǐjīng hé tā jiéhūn le, jiù bùnéng zài zhāo qín mù chǔ le, bùrán jiātíng jiù huì fēnliè de。

หนี่ อี้จิง เหอ ทา เจียฮุน เลอะ, จี้ว ปู้เหิง ไซ่ จาว ฉิน มู่ ฉู่ เลอะ, ปู้หฺราน เจียถึง จี้ว หุ้ย เฟินเลี่ย เตอะ.

คุณแต่งงานกับเธอแล้ว ก็ไม่ควรหลายใจอีกแล้ว ไม่เช่นนั้นครอบครัวอาจแตกแยกได้

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง